

Thema: Wat een tijd!

PREEK

**naar aanleiding van Prediker 3,1-14
op zondag 27 december 2020**

Liturgie

Mededelingen van de kerkenraad

Votum en groet

Psalm 138 : 1,4

<https://www.youtube.com/watch?v=3EXawRFEigg>

Gebed

OTH 466 Een wijs man bouwde zijn huis op de rots

<https://www.youtube.com/watch?v=FViQXPBA9B4>

Schriftlezing: Prediker 3,1-15

Gezang 256 : 1,2,3,4 Wonderwereld vol geheimen

<https://www.youtube.com/watch?v=RpoRdz1AxcU>

Preek – Wat een tijd!

LB 653 : 1,7 U kennen, uit en tot U leven

https://nederlandzingt.eo.nl/lied/u-kennen-uit-en-tot-u-leven/POMS_EO_1592018

Apostolische Geloofsbelijdenis

Heer, U bent mijn leven

https://www.youtube.com/watch?v=lz_9AATSgGs

Dankzegging en voorbede

Collectemoment

LB 913 : 1,2,3,4 Wat de toekomst brengen moge

<https://www.youtube.com/watch?v=VgAsf99546o>

Zegen

King Of Kings

<https://www.youtube.com/watch?v=dQl4izxPeNU>

Gemeente van de Heer Jezus Christus,

In het Erasmusziekenhuis in Rotterdam hangt een bijzondere klok.

Dat zie je mogelijk niet op het eerste gezicht.

Dan lijkt het een gewone klok.

Nou ja gewoon – hij iets groter dan de klok die misschien bij jou thuis hangt.

En bijzonder is ook dat de tijd letterlijk in beeld wordt gebracht. Eigenlijk is het een grote ronde televisie, die je laat zien hoe laat het is.

Maar er is nog iets bijzonders aan die klok.

Kijk maar even mee met het volgende filmpje – van overigens niet meer dan 16 seconden.

--

Dat filmpje laat zien hoe de wijzers van de klok opgeschoven worden door twee mannen in blauwe pakken, misschien zijn het wel overalls.

De tijd schuift door – zo laat deze klok je zien.

En wij, mensen, zijn er – al dan niet in een blauwe overall – druk mee bezig de tijd op te laten schuiven.

Tijd – dat is iets wat steeds maar opschuift, iets waarmee wij steeds bezig zijn om het op te schuiven.

Op deze laatste zondag van 2020 staan we er bij stil hoe wij aan het schuiven geweest met onze tijd.

Hoe de Corona (je zou het woord willen vermijden, maar we komen er vanavond echt niet om heen) ons het afgelopen jaar in beslag heeft genomen.

Wat het in ons heeft uitgewerkt – hoe wij ermee aan het schuiven zijn geweest.

Hoe wij het afgelopen jaar hebben afgeleerd om handen te geven of elkaar een knuffel te geven.

Hoe wij het hebben aangeleerd om in onze arm te hoesten of te niezen.

En zoveel meer.

En wat je er verder ook van kunt zeggen: je zou willen dat je dit alles achter je kunt laten, dat je een nieuw jaar met een schone lei zou kunnen beginnen. Dat een nieuw jaar ons was meer hoop en heil zou brengen dan het afgelopen jaar.

Eén van de wensen die ik de afgelopen dagen kreeg sprak de hoop uit dat we een beter jaar dan 2020 gaan krijgen.

Het mooie van die wens was dat die verder ging: *en toch...*

Meer dan vroeger beseffen we hoe waardevol het is om elkaar een goede gezondheid toe te wensen.

Meer dan anders hebben we leren applaudisseren voor elkaar.

Meer dan anders woekeren mensen met al hun talenten.

Meer dan anders verbazen mensen met hun creativiteit.

Meer dan anders ontroeren mensen elkaar.

Wat een tijd!

Er zijn van die jaren die sprekend lijken op het jaar ervoor.

Maar van het jaar 2020 kun je dat niet zeggen.

En toch – de tijd ging verder.

Die mannen in hun blauwe pakken bleven maar veggen.

Het doet – in elk geval bij mij – de vraag rijzen waar het allemaal goed voor is.

Wat een tijd! Jazeker.

Maar wat heeft die tijd je geleerd?

Heeft die tijd, de tijd van 2020, ons ook nog iets méér gebracht dan alles wat er draaide om COVID-19, om ziekenhuizen die vol liepen, om scholen en verpleeghuizen die de deuren dicht moesten houden, om het zoeken van een vaccin – en al die andere dingen waar we het haast dag in dag uit, week in week uit over hadden?

Het mooie van het boek Prediker is dat het je leert dat er méér is dan wat wij meemaken in onze tijd.

De Prediker poetst de rottigheid niet weg.

Die leert je juist dat te benoemen waar je tegenaan loopt, waar de pijn diep voelbaar wordt, waar je God even niet meer volgt in zijn doen en laten – ook in zijn doen en laten met deze wereld.

Die benoemt – hoe moeilijk het is als je geconfronteerd bent met de dood. Ook in 2020.

Die benoemt – hoe diep ingrijpend het is als je geconfronteerd wordt met afbraak, met afwijzing, met afgang.

In 14 paren worden de tegenstellingen neergezet in de etalage van het leven.

1. Er is een tijd om kinderen te krijgen baren en een tijd om te sterven.
2. Een tijd om planten in de grond te zetten en een tijd om ze uit de grond te halen.
3. Een tijd om mensen te doden en een tijd om mensen beter te maken.
4. Een tijd om dingen af te breken en een tijd om dingen op te bouwen.
5. Een tijd om te huilen en een tijd om te lachen.
6. Een tijd om te verdriet te hebben en een tijd om te dansen.

7. Een tijd om samen te slapen en een tijd om dat alleen te doen.
8. Een tijd om iemand te omhelzen en een tijd om afstand te houden.
9. Een tijd om iets te zoeken en een tijd om iets te verliezen.
10. Een tijd om dingen te bewaren en een tijd om dingen weg te gooien.
11. Een tijd om iets los te scheuren en een tijd om iets heel te maken.
12. Een tijd om stil te zijn en een tijd om te praten.
13. Een tijd om lief te hebben en een tijd om te haten.
14. Een tijd voor oorlog en een tijd voor vrede.

Even lijkt het er misschien op dat dit niet meer is dan een dorre opsomming. Alsof het zou gaan om een soort bouwtekening van het leven: *soms zit het mee, soms zit het tegen*. Natuurlijk, het is lastig als het je tegenzit – en eerlijk is eerlijk: met dat laatste hebben we het afgelopen jaar ruimschoots van doen gehad. En al weet je dat ook het afgelopen jaar goede dingen heeft gebracht, de balans zal er niet naar doorslaan...

Soms zit het mee, maar het afgelopen jaar zat het ons echt tegen.

En het erge is dat er nog geen eind in zicht is, hoe graag je dat ook zou willen.

Het boek Prediker brengt het haarscherp in beeld – die beide kanten van het leven.

Niets op tegen – ook vandaag niet – om van het goede te genieten.

Het goede van het leven.

Het goede – dat kerkdiensten dóór konden gaan, al was het maar *online* of met slechts een beperkt aantal kerkbezoekers.

Het goede – dat we zochten naar mogelijkheden om iets voor elkaar te betekenen.

Het goede – in het feit dat je van God een kind kreeg, ook al ging dat niet altijd zonder zorg.

Het goede – van uitslagen uit een ziekenhuis, van een medische behandeling, ook als je daarvan moet zeggen dat die niet alle zorg konden nemen.

Niets op tegen – om vrolijk te zijn, zegt de Prediker (3,12).

Maar al het goede neemt de gebrokenheid niet weg.

Neemt de pijn niet weg.

De Prediker *lijkt* te zeggen: mensen, zo is het nu eenmaal.

Dat zijn de dingen die gebeuren.

Je kunt gezond blijven, maar je kunt ook ziek worden.

Je kunt een goed huwelijk hebben, maar het kan ook fout lopen.

Je kunt geluk hebben te leven in vrede, maar niemand kan je garanderen dat het zo blijft.

Maar is dat ook de boodschap van Prediker?

Daar lijkt het wel even op.

Alles heeft zijn tijd.

Zo staat het er.

Er gebeurt van alles onder de hemel, in de wereld waarin wij leven.

Ook het afgelopen jaar.

Mensen hebben gehuild en mensen hebben gelachen.

Mensen waren verdrietig en mensen waren gelukkig.

Soms het een, soms het ander...

Maar is dat de *boodschap* van Prediker?

En dus ook: is dat de boodschap voor ons op deze laatste zondag van 2020?

Dus niet!

De Prediker staat met beide benen in de waarheid van zijn dagen, kent het leven van zijn tijd, weet van geluk en gebrokenheid.

Maar hij somt die tegenstellingen *niet* op – om mensen maar rustig te krijgen door te zeggen dat dit soort dingen nu eenmaal gebeurt.

Daarvoor hebben zijn woorden – ook zijn woorden over de breekbaarheid van het bestaan – te veel diepgang.

Het kan best zijn dat je naar zulk soort woorden luistert met een gevoel van weemoed, misschien wel vooral omdat we diensten weer *online* moeten houden. Dat kan je zomaar een leeg gevoel geven.

Maar de leegte van dat gevoel – zo leert je de Prediker – vul je niet door te zeggen dat er ook wel mooie dingen waren.

Natuurlijk die dingen waren – en laten we er alsjeblieft blij mee zijn.

Maar daarmee verander je niets aan de cirkelgang van het leven.

Prediker leert dat je tegenover dat wat je verdriet geeft, tegenover dat wat er aan gebrokenheid is, tegenover dat wat je als pijn ervaart – dat je daartegenover *niet* moet zetten dat er ook nog wel mooie dingen waren.

Niet dat die er niet waren.

Niet dat die geen tegenwicht kunnen bieden voor de moeilijke dingen.

Maar je doorbreekt er niets mee.

Dàt leert de Prediker ons.

De klok gaat daar niet ineens een andere kant van opdraaien.

Die mannen in hun blauwe pakken kunnen er niet ineens hun zwabber waarmee ze de tijd aan het opschuiven zijn om neerleggen.

Misschien denk je dat het leven zo is als die klok: morgen draait die weer dezelfde kant op, wijst die weer dezelfde tijd aan.

De cirkelgang van het leven...

Het lijkt op wat de Prediker zegt in het laatste vers dat we samen hebben gelezen.

Alles wat er is, was er allang.

En wat er nog komt, is er ook altijd al geweest (3,15 BGT).

Zo is het leven – bekeken vanuit het gezichtspunt van mensen zoals wij.

Maar er is méér.

En dus valt er ook méér te zeggen.

Prediker hééft meer te zeggen.

Wij bekijken de dingen van onze kant.

Maar het is God die boven de tijd, of als je dat liever hebt: buiten de tijd staat.

Het is God voor wie duizend jaar zijn als de dag van gister, zoals de bekende oudejaarspsalm het ons leert:

Voor U is duizend jaar niet meer dan één dag,

niet meer dan vandaag of gisteren,

of een paar uur in de nacht (Ps. 90,4).

Er is Eén die dat wat wij mensen nooit weten te doorbreken ooit zal doorbreken.

Wij – we zijn mensen van de tijd.

Wij – we zijn mensen van het hier en nu.

Wij – we zijn mensen die gelukkig kunnen zijn, maar ook verdrietig, mensen die het mee kan zitten, maar ook mensen die het kan tegen kan zitten.

Misschien mijmer je er nog even wat over na...

Denk je aan wat er achter je ligt.

Aan wat je mis liep – dit jaar.

Aan wat er anders geweest had kunnen zijn – dit jaar.

Aan wat je echt niet begrijpt.

Het *onbegrijpelijke* van allerlei goddelijke beslissingen belet Prediker niet te zeggen, dat *God* voor alle dingen de tijd bepaalt.

Wat dat betekent voor ons?

Dat we de tijd mogen leggen in handen van God.

De tijd die je kreeg in 2020 – van Hem.
De tijd die je besteedde in 2020 – aan Hem.
De tijd die je nam voor jezelf.
De tijd die je nam voor het werken aan je talent.
En de tijd die je tussen je vingers door liet glijpen.
Dank Hem maar – voor die tijd.
Wat een tijd!
Leg het maar neer bij God.
De blijde dingen. En de verdrietige dingen.
De mooie dingen. En de dingen die anders hadden gemoeten.
Leg het neer bij God.
Alles wat er is, was er allang – dat is waar.
Alles wat er nog komt, is er ook altijd al geweest – ook dat is waar.
Maar niet minder waar is wat er dan volgt:
God laat steeds weer hetzelfde gebeuren.

Toch hetzelfde?
Toch die cirkelgang – als van die klok waar ik mee begon?
Als je dan maar één ding weet – en het ook meeneemt: dat het *God* is die het laat gebeuren.
Dat onze tijd in zijn hand is.
Tot de tijd komt dat het over is met de tijd.
Dan krijgen we een eeuwigheid om een eeuwigheid te leven – met Hem en voor Hem.
Dat mag je vandaag al weten
Wat een tijd!
Er komt een moment waarop het ons onthuld wordt.
Dat het niet voor niets was.
Dat er méér is dan het ronddraaien van de klok.
Laat de klok dus maar verder lopen – zolang als God je de tijd geeft.
En leg intussen maar je in tijd in handen van Hem.
Onze tijden zijn in handen van God.
Wat een tijd!

Amen.